

laszthatatlan teendőkre szorítkozhat, amelyeket az orvos megérkezéséig feltétlenül el kell végezni. Az elsősegélynyújtó küldjön sürgősen orvosért.

A falloid típusú mérgezésnél az egyetlen helyes teendő: gondoskodni a mérgezett haladéktalan kórházba szállításáról! A mentő megérkezéséig a beteget fektessük le, takarjuk be jó melegen, adjunk a szájába apró jégdarabkákat vagy kis kortyokban itassuk hideg vízzel. (Esetleg orvosi szénnel keverve.)

Minden egyéb gombamérgezésben, amikor hat órán belül már jelentkeznek a tünetek, indokolt a hánytatás és hashajtás, továbbá az orvosi szén adása. A hánytatást minden körülmények között megtehetjük, kb. 3 dl langyos, szappanos vízzel. Ezt a legmostohább viszonyok között is tudunk készíteni, s megittatjuk a mérgezzel. Ha nem akar megindulni a hányás, előre kell hajlaltatni és ujjenyúlással a hányást előidézni. Sikeres hánytatás után adjunk hashajtás céljából egy pohár keserűvizet. Ha túlzott hányingere van a betegnek, jeget szopogattassunk vele. Az esetleges gyomorgörcs mérséklésére helyezzünk a hasára meleg termofort, ennek hiányában melegített só vagy korpa is megfelel a célnak. Ájulással fenyegető rosszullét esetén jó egy csésze fekete vagy erős tea, cukorral. Az orvos vagy mentők megérkeztéig fektessük a mérgezettet kényelmes helyre, melegen betakarva.

634.0.973

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI EGYETEM EGYÜTTMŰKÖDÉSE A SZOVJET TÁRSINTÉZMÉNYEKSEL

A szovjet és magyar erdészeti és faipari felsőoktatási intézmények kapcsolata jelentős múltra tekinthet vissza. Már a felszabadulás előtt is találunk bizonyos kapcsolatokat egyetemünk hírneves professzorai, elsősorban *Fehér Dániel* és *Róth Gyula* professzorok, valamint a leningrádi és kijevi szovjet mikrobiológusok és erdőművelők között. A magyar erdészeti kutatásra és felsőoktatásra ebben az időszakban egy olyan orosz tudós munkássága volt hatással, aki a századforduló kezdetén az erdészeti tudományok művelői között az erdészeti szakoktatásban és kísérletügyben üstökösként jelent meg — *Georgij Fjodorovics Morozov*. Ez a név nemcsak Oroszországban, hanem az egész világon a tudományos erdőművelés szimbólumává vált. Az áldozatkész, hihetetlen munkabírási, egyszerűségében is nagyszerű orosz tudós tanítása termékenyítően hatott a nemzetközi erdészeti tudományos élet működésére. Nem véletlen tehát, hogy egyetemünk professzorai a felszabadulás után közvetlenül, már 1949-ben kezdeményezték alapvető munkájának, az „Erdő élete” c. műnek lefordítását, amely a további erdőművelési oktatás és kutatás alapvető forrásmunkájává vált.

A nagy tudós munkája iránt érzett tisztelet és megbecsülés vezette az erdészeti egyetemet akkor, amikor 1967-ben, a nagy tudós születésének 100 éves évfordulója alkalmából tudományos ülésszakot rendezett és elemezte Morozov tanításának hatását a magyar erdészeti tudományos életre. A hazai erdőtípológia kimunkálását és továbbfejlesztését egyetemünk oktatói Morozov tanításai alapján kialakult, külön erdőtípológiai irányzat alapvető elvei alapján végezték.

E vonatkozásban különösen nagy segítséget nyújtott az egyetem, de az egész magyar erdészet számára is a harkovi erdészeti fakultás professzora, *Vorobjov*,

D. V., aki a Morozov által megteremtett ökológiai erdőtipológia vezető egyénisége volt, és kiemelkedő munkásságáért Lenin-renddel tüntették ki. Vorobjov professzor előadásai, a hazai kutatóknak nyújtott baráti és elvtársi segítség, jelentős mértékben segítette egyetemünk tevékenységét. Mindezek elismeréseként, egyetemünk az ő számára adományozta a külföldi tudósok közül elsőnek az elismerő „doctor honoris causa” címet. Jelentős esemény volt egyetemünk életében, hogy ezt a kitüntetést 1966-ban, az Országos Erdészeti Egyesület 100 éves jubileumi ünnepségein, Sopronban, személyesen nyújthattuk át.

A hazai erdészeti oktatás fejlesztésére jelentős hatással volt a leningrádi Kirov Erdészeti Akadémia nemzetközi hírű tudósa, az erdőművelési tanszék vezetője, *Tacsenko* professzor is. Életművét, az erdőműveléstant (Obscseje leszovosztvo), ugyancsak az egyetem tanárainak kezdeményezésére fordították magyarra. Tacsenko professzor szintén elősegítette a hazai fiatal tudósok képzését, mint aspiránsvezető és mint jeles szakíró.

Egyetemünkön 1979-ben nyolc olyan oktató dolgozott, aki a Szovjetunió valamelyik felsőoktatási intézményében szerezte meg tudományos fokozatát. Ezen oktatóink széles körű kapcsolatokkal rendelkeznek a szovjet társintézmények oktatóival, amely közös kutatási feladatok megoldásával, szakmai és oktatási tapasztalatcserékkel, közös kiadványok megjelentetésével, szaporítóanyag-cserével stb., eredményesen, mindkét félre előnyösen fejleszti az erdészeti szakoktatást és kutatást.

Külön és elismerőleg kell megemlékezni *Siskov Ivanovics*, leningrádi professzor tevékenységéről, aki két éven keresztül (1953—1955) oktatta egyetemünkön az erdőműveléstant. Az általa megírt jegyzetek elvi vonatkozású megállapításai ma is időtállóak és jól hasznosíthatók az oktatásban. Siskov professzor ugyancsak a leningrádi erdőművelési iskola növendéke volt, így Morozov, Tacsenko tanítása szellemében végezte egyetemünkön eredményes oktatói tevékenységét.

A moszkvai Tyimirjázev Mezőgazdasági Akadémia erdészeti fakultásának vezetője, *Nyeszterov, V. G.* professzor, több ízben járt egyetemünkön és tartott előadásokat, elsősorban a természetben végbemenő biológiai folyamatok matematikai értékeléséről, a programozott termőhely-értékelésről, fafajmegválasztásról stb. és ezzel jelentős lökést adott az ez irányú hazai oktatás és kutatás megindítására. Nyeszterov ugyancsak részt vett a magyar aspiránsok képzésében. Tanszéki dolgozósobájára mindenkor nyitva állott a hozzá érkező magyar szakemberek számára, ahonnan azok soha nem távoztak üres kézzel. A közelmúltban elhunyt erdésztudós e gyümölcsöző magyar kapcsolatainak kívánt emléket állítani az Erdészeti és Faipari Egyetem könyvtára, amikor az 1978. évben kiadványt jelentetett meg élettevékenységéről. Könyvtárunk e kiadvány elkészítéséhez nagy segítséget kapott a moszkvai Tyimirjázev Mezőgazdasági Akadémiától.

Közel két évtizedes múltra tekint vissza a rendszeres oktatói cserekapcsolat egyetemünk és a szovjet társintézmények között. Ennek keretében, évente mintegy 28 nap időtartammal, devizamentes tanulmányút lehetőségét biztosítják a harkovi, moszkvai és leningrádi erdészeti fakultásokon, ahonnan hasonló időtartammal érkeznek hozzánk szovjet oktatók. A tanulmányutak elsődleges célját szakmai tapasztalatok átvétele képezi, mód nyílik azonban egymás életének, művészetének kölcsönös megismerésére is. Tervezzük, hogy a jövőben kapcsolatainkat e vonatkozásban is szélesítjük, és az oktatói cserét kiterjesztjük a kijevei és lemergi erdészeti, illetve faipari karok oktatóira is.

Az Erdészeti és Faipari Egyetem néhány évvel ezelőtt együttműködési szerződést kötött a leningrádi Kirov Erdészeti Akadémiával. Ennek keretében a

korábbi oktatói cserét hallgatói cseregyakorlatokkal és kutatási feladatok közös megoldásával egészítették ki. A szerződés értelmében két fontosabb témában folyik kutatási együttműködés. A nyári cseregyakorlatok hatásfoka jó. A fogadó fél hallgatóinkat olyan üzemekkel ismerteti meg, amelyeket hazánkban nem tudnak tanulmányozni. Kedvező a hatásfoka a cseregyakorlatoknak a nyelvtudás fejlesztése vonatkozásában is. Nem elhanyagolható e nyári gyakorlatok hatása a szocialista országok megismerése, emberi kapcsolatok megteremtése és továbbfejlesztése területén sem.

A hallgatói cseregyakorlatok rendszere mintegy másfél évtizede alakult ki a szovjet társintézményekkel. Ennek keretében hallgatóink az erdőmérnöki karról a moszkvai erdészeti karra, a faipari hallgatók pedig a leningrádi Kirov Akadémiára utaznak cseregyakorlatra, három hét időtartamra, a részt vevők száma karonként 15—15 fő, két-két kísérő oktatóval.

A szovjet erdészeti és faipari tudományok legnagyobb hatása a szakirodalmon keresztül érvényesül egyetemünk oktató-nevelő-kutató munkájában. Könyvtárunk kiterjedt cserekapcsolatokkal rendelkezik a Szovjetunió tudományos intézményeivel.

Meggyőződésem, hogy a szovjet erdészeti és faipari felsőoktatási intézményekkel történő kapcsolatok fejlesztése a továbbiakban is eredményesen szolgálja egyetemünk oktató-nevelő és kutatótevékenysége színvonalának növelését is.

Dr. Gál János

634.0.164

ÉRTÉKES TARTALÉK FAFAJUNK A TÖRÖKMOGYORÓ

DR. GHIMESSY LASZLO

A törökmogyoró fában rendkívüli lehetőségek rejlenek, mind fa-termelési, mind közjóléti vonatkozásban. A leírt adatok elegendőek arra, hogy a téma kutatását el lehessen indítani. Célszerű e fajának a termését begyűjteni és belőle — bármilyen célra — csemétét nevelni. Ne hagyjuk kihasználatlanul adott lehetőségeinket.

E fajaj megismerését erdészbarátainak köszönheti a szerző. Most azt kéri, hogy segítsék e tudás bővítésében, közöljék az ismert fák helyét, méretét, termőhelyi viszonyait és minden olyan adatot, ami hozzásegít e fajaj jobb megismeréséhez és erdőgazdasági hasznosításához.

A hatvanas évek elején, a Budapesti Állami Erdőgazdaság kamaraerdei csemetekertjében feltűnt egy kétéves, 100—120 cm magas, sudár, mogyorólevelű fáska, a törökmogyoró. Az elültetést követő években (Gellért-hegy déli lejtőjén) meglepett rendkívül gyors növekedése és szép formája. A tóalmási parkban 80 éves bükkállományban kúpos koronájával enyhén kiemelkedett és úgy